

Voorzitter,

In Rijswijk moet ook in de financiën de basis weer op orde worden gebracht!

Dat is een belangrijke opgave voor dit net aangetreden college. En dit is met de voorliggende begroting voor 2020 in korte tijd gelukt zonder dat de Rijswijkse belastingbetaler hiervoor de rekening krijgt gepresenteerd. Chapeau!

Hoofdoorzaken van de onbalans het afgelopen jaar waren de onbeheersbare kosten van Jeugdzorg en de tegenvallers op onze nieuwbouwlocatie. Die financiële risico's zijn voor de *langere* termijn nog niet opgelost.

Daar wil het CDA dan ook verdere oplossingen zoeken, voor een structureel gezonde begroting, zonder dat de kwaliteit of de belastingbetaler daaronder lijdt. Ik begin met de woningbouw.

We zien op dit moment stakingen in het onderwijs voor meer salaris. Gisteren was de dag dat leraren die al zo moeilijk aan collega's kunnen komen, opkwamen voor hun arbeidspositie. Daarnaast zien we een enorm tekort aan personeel in de gezondheidszorg en hetzelfde geldt ook voor politiepersoneel.

Zeker hier in de Randstad. Deze doelgroepen zijn tegelijk voorbeeld bij uitstek voor huishoudens die door hun gemiddeld gezinssalaris niet in aanmerking voor een corporatiewoning. Maar tegelijkertijd kunnen zij op de huidige woningmarkt geen betaalbare koop- of huurwoning vinden in het middensegment. Wat zou er nu mooier zijn als Rijswijk in deze behoefte gaat voorzien door meer in dit segment woningen te bouwen in plaats van in de sociale sector waar we financieel op leeglopen? Den Haag heeft vanwege dezelfde maatschappelijke woningbehoeften de huurgrens voor woonvergunningen opgetrokken tot 900 euro. Ik heb de wethouder in het Kaderdebat gevraagd dit ook in Rijswijk te gaan regelen. Graag hoor ik de voortgang daarin.

Maar er zijn misschien ook ander mogelijkheden. Gemeentelijk woningbezit! Rijswijk beheert zelf huizen het middensegment van zeg 800 tot maximaal 1100 euro per maand. Tot voor kort waren er ambtswoningen. Niet alleen een burgemeester werd zo in een gemeente verwelkomd, ook schoolhoofden en andere beroepsgroepen konden zo gericht worden gehuisvest. Wij vragen het college om voor beroepsgroepen zoals die in het onderwijs, de zorg en de politie, nieuwe woningen op bouwlocaties zelf gericht te gaan verhuren; als ambtswoning zeg maar. Daarmee levert Rijswijk dan niet alleen een bijdrage aan de druk op CAO's voor deze beroepsgroepen, maar ook aan het welzijn in

onze gemeente. Want wij hebben deze mensen hier hard nodig in ons midden hier in Rijswijk in de Randstad. En daarbij: wij denken dat dit de gemeente geen extra geld hoeft te kosten. Laten we een publiek tegenwicht bieden aan de vele beleggers die de prijzen op de woningmarkt opdrijven en laten we zelf gebruik maken van de super lage rente om voor onze inwoners in bereikbare woningen te investeren. Ik dien daarvoor een motie in.

Wat betreft de sociale woningbouw moet wat ons betreft de focus worden gelegd op het onderhoud. Vidomes maar vooral Rijswijk Wonen hebben immers de handen vol om het achterstallig onderhoud van de afgelopen jaren in te halen. En graag zien wij dát in het nieuwe convenant terug, in plaats van nieuwbouw. Nieuwbouw kan in de sociale sector alleen nog maar met behulp van forse gemeentelijke subsidie via de grondexploitatie. Stop daar voorlopig mee. Daarmee verbetert de positie van onze grondexploitatie. En: net zo belangrijk: onderhoud en energiemaatregelen voor de bestaande woningen daar hebben de Rijswijkse inwoners wat aan. Terwijl nieuwbouw in dit goedkope segment meer *Haagse* woningzoekenden helpt, dan die uit Rijswijk. Dat is een feit, onderstreept door het laatste woningmarkt onderzoek. De keuze is wat ons betreft dan ook simpel en wij vragen het college nu heel concreet dit één op één in het nieuwe convenant met de woningcorporaties af

te spreken. Wij dienen daartoe een motie in. En tot slot hoort bij dit verhaal ook de doorstroming. In het raadsvoorstel van 6 juni jl. heeft het college de lokale regels voor woningtoewijzing aangekondigd voor behandeling in de raad. Wij zien die graag snel tegemoet. Want daarmee kan het grote bestaande areaal van sociale woningen in Rijswijk beter worden benut voor diegenen die daarop ook echt zijn aangewezen.

Voorzitter, ik kom op de Jeugdzorg.

Onze gemeente heeft de kosten voor jeugdzorg totaal niet in de hand en onze regionaal opdrachtgever ook niet. Bij de zogenaamde “open house” aanbesteding zijn zo’n 150 zorgaanbieders gecontracteerd. En die klagen nu dat de gemeentelijke standaardtarieven voor die al die diensten die ze leveren, appels met peren vergelijken. Hoe veel ingewikkelder gaan we het nog maken? Tien procent van onze kinderen wordt doorverwezen naar jeugdhulp en bij de afweging van al die geoffreerde diensten speelt geld schijnbaar geen rol. Want alles wordt door de gemeente vergoed. Marianne Sint heeft halverwege haar visitatieopdracht de indruk dat gemeenten kritischer moeten zijn. Want *“Als iedereen die zorg vraagt, die ook direct krijgt, heeft de gemeente een probleem”*. En dan hebben we het nog niet over de kosten van de bureaucratie er om heen. Formats, formulieren, richtlijnen, protocollen, standaardlijsten,

beleidsambtenaren, inkopers, regisseurs, toezichthouders, controleurs en tuchtinstanties. Het is allemaal bedoeld voor het kind. Maar schiet dat kind er ook echt wat mee op? Wij denken van niet! We zijn in Nederland angstig bezig om ongelukken te voorkomen, maar op toegevoegde waarde wordt niet geëvalueerd. We zijn overal vroeg bij, maar deskundigen zeggen inmiddels dat er te snel wordt doorverwezen en dat behandelingen zónder resultaat, bij twijfel worden doorgezet.

En wij vragen ons dan af waar zijn de ouders? Kinderen krijgen is een keuze tegenwoordig. En daar hoort een verantwoordelijkheid bij. Het CDA heeft 20 jaar geleden al in deze raad met succes een voorstel gelanceerd voor opvoedingsondersteuning aan ouders. Via GGD en consultatiebureau. Maar die ouders dreigen nu uit beeld te raken. En scholen hebben geen tijd en ook huisartsen verwijzen snel door. Jeugdzorg neemt het over. Wat ons betreft dus te veel en te snel. Daar hebben wij geen onderzoek voor nodig. Vandaar onze eerdere oproep aan het college om met scholen in gesprek te gaan. Hoe we hún kunnen helpen met hun rol hierin mét de ouders en hun kinderen. Dit mag wat ons betreft best geld kosten. Graag horen wij van het college over de voortgang. Want zo moet er weer ruimte in de Jeugdzorg ontstaan voor die kinderen die echt niet zonder professionele hulp kunnen. Dat is waar jeugdzorg

voor is bedoeld. En een wachtlijst van meer dan 100 kinderen voor de paardencoach om kinderen zelfvertrouwen te geven, - ja ik verzin het niet - dat zijn uitwassen van een dolgedraaid systeem waar ook nog eens niemand beter van wordt. Het is precies zoals Remco Idema het met zijn intussen veelgeprezen boek zegt: *Baat het niet, dan schaadt het wel!*

Als we met deze inzet in Rijswijk aan de slag gaan, hoopt het CDA dat we niet allen twee ontsparingen in onze financiën ombuigen, maar dat we ook de maatschappelijke taak van de gemeente waardevol en effectiever inzetten.

Voorzitter, tot slot nog een andere basis op orde, die op straat.

Wat de afgelopen jaren is begonnen als een initiatief om langs straten en bermen wat biodiversiteit te laten ontstaan, is intussen uitgelopen op een verwildering van het straatbeeld. En wat in de vorige bestuursperiode is begonnen met dure herinrichtingen en versmallen van rijwegen in onze stad, is uitgelopen op een verkeerscongestie. Op de Haagweg staan niet alleen tijdens de spits, maar de hele dag door files. Het is een rampzalig fiasco als je kijkt naar brandstofverbruik en luchtvervuiling. Het CDA wil graag de basis op orde, voordat wij weer besluiten tot nieuwe herinrichtingen of transformaties. Zorg dat het licht weer aan gaat!

Voorzitter, dit is onze lijn zoals ook ingezet in het Kaderdebat. Wij horen graag de voortgang van het college en reacties van andere partijen. Ik zal op de moties van andere partijen ingaan in de 2^e termijn. Dank u wel.

Raadsvoorstel 6 juni 2019

Onderdeel van de huisvestingsverordening is het lokaal maatwerk. Het lokaal maatwerk is bedoeld voor het oplossen van lokale knelpunten in de woningmarkt. Dit kan door bepaalde groepen een voorrang te geven, 25% van de woningen mag met voorrang worden toegewezen aan bepaalde Rijswijkse woningzoekenden.

Een evaluatie van het huidige lokaal maatwerk is afgerond en een voorstel voor nieuwe voorrangsregels is in de maak. Het automatiseren van nieuwe voorrangsregels in het Woonnet-Haaglanden systeem blijkt niet mogelijk per 1 juli, waardoor meer tijd nodig is om het voorstel voor het nieuwe lokaal maatwerk op te stellen.

Streven is om dit voorstel in september aan de raad voor te leggen, zodat de nieuwe voorrangsregels per 1 januari 2020 in werking kunnen gaan. Tot die tijd blijven de huidige voorrangsregels van kracht. Meer gemeenten uit de regio volgen dit tijdpad.

7 november 2019